

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Sancti Gregorii Papæ Primi Cognomento Magni Opera

In Tres Tomos Distributa. Ex quamplurimis MSS. Codicibus emendata ;
Additæ Sunt Quædam Notæ in Dialogos & Epistolas ejusdem S. Gregorii

Gregor <I., Papst>

Lutetia Parisiorum, 1675

Super Epistolam II. B. Pauli Apostoli Ad Timotheum.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-75090](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-75090)

CAPUT XII.

1. Timot. 6. d. Divitibus præcipe non superbe sapere.

De admonitione superborum divitum. *Cur. a. Pass. par. 3. c. 3. sub inf.*
Superbis divitibus inferre metum contra elationem debemus, sicut Paulus dicit discipulo de divitibus: *Divitibus hujus sæculi præcipe non superbe sapere, neque sperare in incerto divitiarum suarum.* Ubi notandum valde est, quod humilitatis doctor memoriam divitum faciens, non ait: *Roga, sed, præcipe*: quia ceteri impendenda est pietas infirmitati, honor tamen non debetur elationi. Talibus ergo rectum, quod dicitur, tantò rectius jubetur, quando & rebus transitoriis altitudine cogitationis intumescunt. De his in Evangelio dicit Dominus: *Vae vobis divitibus, qui habetis consolationem vestram.* Quia enim quæ sunt æterna gaudia nesciunt, ex præsentis vitæ abundantia consolantur. Offerendus est ergo à prædicatoribus timor divitibus, quos consolatio gloriæ temporalis extollit; ut cognoscant quia divitias, quas conspiciunt, tenere nequaquam possunt.

Marc. 14.

CAPUT XIII.

1. Tim. 6. d. O Thimothee, depositum custodi.

De vitanda verborum novitate. *In expof. B. Job. l. 18. c. 14. sub inf.*
Quicumque ad veræ prædicationis verba se comparat, necesse est, ut causarum origines à facris paginis sumat: ut omne, quod loquitur in eorum locutionis ædificium firmet. Sæpe enim hæretici, dum sua perverfa student astruere, proferunt ea, quæ profectò in sacrorum librorum paginis non tenentur. Unde & discipulum suum Prædicator admonet dicens: *O Thimothee, depositum custodi, devitans prophanas vocum novitates.* Dum enim laudari hæretici tanquam de excellenti ingenio cupiunt, quasi nova quædam proferunt, quæ in Patrum antiquorum libris veteribus non tenentur. Sicque fit, ut dum videri sapientes desiderant, miseris auditoribus suis stultitiæ semina spargant.

Finis Expofit. in Epistolam primam B. Pauli Apostoli ad Timotheum.

INCIPIUNT CAPITVLA
DE EPISTOLA II. B. PAULI

Apostoli ad Timotheum.

- 1 *Nemo militans Deo, implicat se negotiis secularibus.*
- 2 *Prædica verbum, instat opportunè, importunè.*
- 3 *Argue, obsecra increpa, in omni patientia, & doctrina.*
- 4 *De reliquo, reposita est mihi corona justitiæ.*

INCIPIT EXPOSITIO

SUPER EPISTOLAM II. B. PAULI
Apostoli ad Timotheum.

CAPUT I.

Nemo militans Deo, implicat se negotiis secularibus. *2. Tim. 2. a.*

SANCTI viri ab hujus mundi iniquitate concupiscentia se penitus subtrahunt, ac terrenarum actionum strepitum deserunt; & per quietis studium ab exterioribus operibus cessantes, interna penetrare satagunt. Neque enim ad interna contemplanda perducunt, nisi ab his, quæ exterius implicent, studiosè subtrahantur. Hinc est enim quod per semetipsam Veritas dicit: *Nemo potest duobus dominis servire.* Hinc Paulus ait: *Nemo militans Deo, implicat se negotiis secularibus, ut ei placeat, cui se probavit.* Hinc præ Prophetâ Dominus admonet, dicens: *Vacate, & videte, quoniam ego sum Deus.* Nequaquam enim interna notitia conspicitur, nisi ab externa implicatione cessetur: & mens nostra nullo modo ad vim intimæ contemplationis rapitur, nisi studiosè prius à terrenorum desideriorum tumultu sopiatur.

CAPUT II.

Prædica verbum, instat opportunè, importunè. *2. Tim. 4. a.*

Providendum est intentione sollicita rectoribus, ut ab eis non solum prava nullo modo, sed ne recta quidem nimè & ordinatè proferantur: quia sæpe doctorum virtus perditur, cum apud audientium corda incautè loquacitatis importunitate levigatur. Unde Paulus, cum discipulum de instantia prædicationis admoneret, dicebat: *Testificor coram Deo & Christo Iesu, qui judicaturus est vivos & mortuos, per adventum ejus, & regnum ipsius: Prædica verbum, instat opportunè, importunè.* Dicitur, *importunè*, præmisit, *opportunè*: quia scilicet apud auditoris mentem, ipsa sua utilitate se destruit, si habere importunitas opportunitatem nescit.

CAPUT III.

Argue, obsecra, increpa in omni patientia, & doctrina. *2. Tim. 4. a.*

Manfecti prælati debent sit iere, ut etiam æmulationem justitiæ habeant: iracundi verò ut æmulationi, quam se habere æstimant, mansuetudinem subjungant. Idcirco namque Spiritus sanctus in columba nobis, & igne monstratus est: quia videlicet omnes, quos implet, & columbæ simplicitate mansuetos, & igne zeli ardentis exhibet. Nequaquam ergo Spiritu sancto plenus est, quia aut in tranquillitate mansuetudinis fervorem æmulationis deserit, aut rursus in æmulationis ardore virtutem mansuetudinis amittit. Quod fortasse melius ostendimus, si in medium Pauli ministerium proferamus: qui duobus discipulis, & non diversâ charitate præditis, diversâ tamen adjutoria prædicationis impendit. Timotheum enim admonens, ait: *Argue, obsecra, increpa in omni patientia & doctrina.* Titum quoque admonet, dicens: *Hac loquere, & exhorta.*

tare: & argue cum omni imperio. Quid est quod doctrinam suam arte tanta dispensat, ut in exhibenda hac, alteri imperium, & alteri patientiam proponat, nisi quoddam mansuetioris spiritus Titum, & ferventioris vidit esse Timotheum? Illum itaque per æmulationis studium inflammat, hunc per lenitatem patientiæ temperat. Illi quod deest, jungit: huic quod superest, subtrahit: illum stimulo implere nititur, hunc freno moderatur. Leni quippe per auctoritatem imperij injungenda erat severitas verbi: is autem qui per spiritum fervebat, per patientiam temperandus fuerat; ne si plus iusto ferveret, non ad sanandum vulnera subjectorum reduceret, sed sana vulneraret. Nam sæpe verba, quæ hunc ad sanandum revocant, alium vulnerant.

CAPUT IV.

De reliquo reposita est mihi corona justitiæ.

2. Tim. 4. b

De fiducia retributionis æternæ. In exp. B. Job. l. 30. c. 12. post med.

Sancti viri quia fideliter Domini præceptis inserviunt, adventum illius spe certa præstolantur: extremum venire iudicium, ostendi celestem patriam, perfolvi præmia iustis appetunt. Sciendum enim est quoddam beatorum mens, quod duriora pro veritate tolerat, eò æternitatis præmia certius sperat: & tantò spes in Deum solidior surgit, quantò pro illo quisque grauiora pertulerit. Labores quippe suos sancti considerantes, mercedem retributionis quærunt: & causæ suæ meritum scientes, præsentiam iudicis expetunt: eumque ut veniat in flamma ignis, dans vindictam impiis, & contemplationis suæ speciem in retributione deferens piis, ardore summo concupiscunt. Labores ergo suos intruens Prædicator egregius dicit: *Ego enim jam delabor, & tempus meæ resolutionis instat. Bonum certamen certavi, cursum consummavi, fidem servavi. De reliquo reposita est mihi corona justitiæ, quam reddet mihi Dominus in illa die iustus iudex.* Quia enim contra mala transuentia sine defectu certaverat, de mansuris nimirum gaudiis, sine dubietate præsumebat; ubi & aperte subiungit: *Non solum autem mihi, sed & his, qui diligunt adventum eius.* Ac si dicat: Sed & in omnibus, qui sibi de bona operatione sunt conscij. Adventum enim iudicis non diligunt, nisi qui in causa sua habere se justitiæ meritum sciunt. Nequaquam quippe gaudium, vel corona retributionis de æternitate colligitur, quod non hinc prius pia tribulatione, & labore seminatur. Hinc Paulus ait: *Si commorimur, & convivemus: si sustinemus, & convergnabimus.* Hinc sanctorum gloriam Angelus Joanni indicans, ait: *Hi sunt, qui venerunt de tribulatione magna.* Hinc discipulos Paulus admonet, dicens: *Per multas tribulationes oportet nos intrare in regnum Dei.* Hinc iterum ait: *Non coronabitur, nisi qui legitime certaverit.* Ad coronam enim & ad magna præmia perveniri non potest, nisi per mægnos labores. Quemcumque ergo celestium delectat magnitudo præmiorum, non deterreat certamen laborum.

2. Tim. 4.

Ibidem.

2. Tim. 2.

Apoc. 7.

Act. 14.

2. Tim. 2.

Hom. 37. in Ev. ang.

sub init.

Finis Expositiones super Epistolam II. ad Timotheum.

INCIPIUNT CAPITVLA DE EPISTOLA BEATI PAULI

Apostoli ad Hebræos.

- 1 Nusquam Angelos apprehendit.
- 2 Adhuc erat in lumbis patris.
- 3 Vivus est sermo Dei & efficax.

- A 4 Necessè est exemplaria celestium his mundari.
- 5 Non deserentes collectionem vestram.
- 6 Patres carnis nostra habuimus eruditores.
- 7 Sanguinem asperisionis, melius loquentem quàm Abel.
- 8 Movebo non solum terram, sed etiam celum.
- 9 Iesus extra portam passus est.
- 10 Invisibilem tanquam videns sustinuit.
- 11 Est autem fides substantia rerum.
- 12 Etenim per paucis scripsi vobis.

INCIPIT EXPOSITIO

SUPER EPISTOLAM B. PAULI

Apostoli ad Hebræos.

CAPUT I.

Nusquam Angelos apprehendit.

Hebr. 2. a

IMPOTENS Deus, sicut ex nihilo bona facere potuit, ita cum voluit per incarnationis suæ mysterium, etiam perita bona reparavit. Duas autem ad intelligendum se creaturas fecerat, Angelicam videlicet & humanam. Utramque verò superbia perculit, & ab ingenitæ statu rectitudinis dejecit. Sed una tegmen carnis habuit, alia verò nihil infirmum de carne gestavit. Angelus namque spiritus est solummodo: homo verò spiritus est & caro. Misertus ergo Creator, ut redimeret, illam ad se debuit reducere, quam in perpetrato culpe ex infirmitate constat aliquid habuisse. Et eò altius debuit apostatam Angelum repellere, quò cum à persistendi fortitudine corruit, nihil infirmum ex carne gestavit. Hinc enim scriptum est: *Nusquam Angelos apprehendit, sed semen Abraham apprehendit.* Idcirco namque Redemptor noster non Angelus, sed homo factus est: quoniam hoc proculdubio fieri debuit, quod redemit: ut & perditum Angelum non apprehendendo desereret, & hominem in semetipso apprehendendo repararet. Est adhuc aliud, quo & perditus homo reparari debuit, & superbiens spiritus reparari non possit: quia nimirum Angelus suâ malitiâ cecidit, hominem verò alienâ prostravit. Humanum ergo genus ad pœnitentiam Redemptoris adventu reducitur: apostata verò Angelus ad restitutionem nulla spe veniæ, nulla conversionis emendatione revocatur. Sic quippe illum perpetratæ superbiæ cæcitas gravat, ut nequaquam ulterius ad lucem pœnitentiæ per divini respectus memoriam resurgat: nec ad veniam cum electis, nec ultra ad illa claritatis intimæ agmina superna redeat.

Quibus ex causis Deus hominem perditum potius, quàm Angelum apostatam reparare disposuit. In exp. B. Job. l. 4. c. 9. prope fin. Eccl. 10. 11. & 12. spiritus hinc inde.

CAPUT II.

Per Abraham Levi decimatus est, adhuc enim in lumbis patris erat.

Hebr. 7. b

Lumborum nomine propago mortalitatis exprimitur, quia seminaria coitus viris in lumbis, feminis autem in umbilico inesse perhibentur. Hinc est quòd Veritas discipulis dicit: *Sint lumbi vestri præcincti.* Hinc Petrus cum luxuriam à corde restringeret, admonebat dicens: *Succincti lumbos mentis vestræ.* Propter quod etiam & de Levi dicitur, quia adhuc in lumbis patris erat, cum Melchisedech occurrit Abraham. Cum enim Paulus per Abraham

De significatione lumborum. In exp. B. Job. l. 32. c. 11. sub init. & Hom. 8. in restringeret, admonebat dicens: Succincti lumbos mentis vestræ. Propter quod etiam & de Levi dicitur, quia adhuc in lumbis patris erat, cum Melchisedech occurrit Abraham. Cum enim Paulus per Abraham